

měchýře. Výhodou tohoto způsobu je, že močová trubice (penis, zevní genitál) není cévkou nijak drážděna.

Každé cévkování jistě **kvalitu života** zhoršuje, avšak nutno dodat, že s cévkou se dá chodit i do společnosti, do práce, dokázali s ní i dirigovat, hrát divadlo, cestovat apod.

Kromě stálého (permanentního) katétru existuje cévkování, které se provádí jednorázově, ale opakovaně několikrát denně v pravidelných intervalech. Jedná se o tzv. **intermitentní cévkování**. Je to způsob léčby, který se stále více a více rozšiřuje nejen u dospělých, ale i u dětí. Je používán u pacientů, kteří trpí poruchou močení, jež způ-

Obr. 3. Punkční technika

sobuje trvalé zadržování moče v močovém měchýři (např. onemocnění páteře, míchy, mozku apod.). Většinou se pacienti cévkují sami (tzv. **autokatetrizace**), majíce k dispozici sterilní cévky na jedno použití. O způsobu cévkování rozhoduje vždy urolog s přihlédnutím k příčině nedostatečného vyprazdňování močového měchýře, ke stavu urogenitálního ústrojí a k situaci pacienta.

Cílem každého cévkování je zlepšit nebo alespoň zachovat stávající funkci ledvin, nebo připravit pacienta k další léčbě (např. odstraňování prostaty či překážky v močové trubici), nebo umožnit vyprazdňování moče po náročné rekonstrukci močových cest apod.

S cévkou se tedy určitě žít dá a mnohdy – když ne hned, časem určitě – lépe než před jejím zavedením.

Prof. MUDr. Tomáš Hanuš, DrSc.

© ČSPZ 2007

Jak žít s MOČOVOU CÉVKOU?

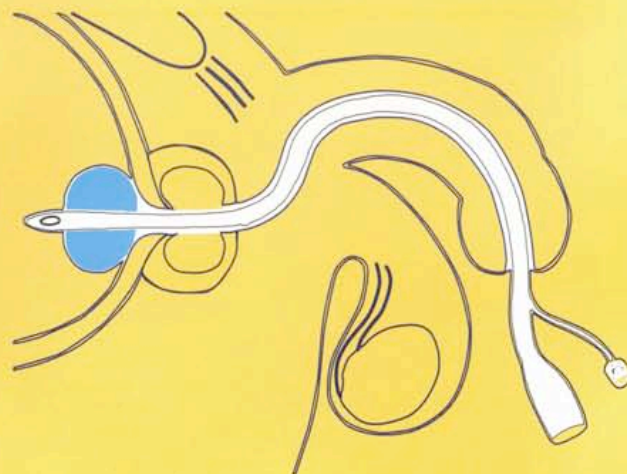
Některá onemocnění močových cest způsobí **zástavu močení**, tedy stav, kdy moč zůstává v močovém měchýři. Kromě subjektivních velmi nepříjemných obtíží je tato situace i nebezpečná, neboť zadržaná moč se snadno infikuje, mohou se v ní vytvořit konkrementy („kameny“), ale může nastat i zhoršení funkce ledvin až jejich selhání.

Každá retence (zástava) moče vyžaduje drenáž, uvolnění nevymočeného objemu. To je možné provést zavedením tzv. **cévky (katétru) močovou trubicí** do močového měchýře. Je to rutinní lékařský výkon, prováděný v místním znecitlivění při dodržení zásad přísné sterility.

Cévkování může být jednorázové, nebo **dlouhodobé (tzv. permanentní)**, kdy je cévka ponechána na několik dní až týdnů ev. měsíců, pakliže je pravidelně (cca 1× měsíčně) vyměňována.

Cévka je na svém vnitřním konci opatřena balónkem, který se po zavedení do močového měchýře rozepne náplní cca 10 ml tekutiny. Tím se zabrání tomu, aby katétr při pohybech na lůžku, či při chůzi vypadl. Cévka se svým zevním koncem napojí na spojovací hadici ústící do sběrného sáčku na moč. Sáček musí být vždy umístěn zásadně pod úrovní dna močového měchýře. To znamená, že u ležících pacientů se zavěsí na postel, nebo u chodících pacientů na oděv pod úrovní pasu.

Sběrné sáčky na moč jsou obvykle opatřeny výpustním ventilem, jímž se během dne zachycená moč vypouští do WC. Výměny

Obr. 1. Permanentní cévka s balónkem

odvodních hadic a sběrných sáčků se provádějí co nejčastěji. Zevní genitál i cévku samotnou je možné, ba nutné, denně omývat mýdlem a vodou – nejlépe osprchovat.

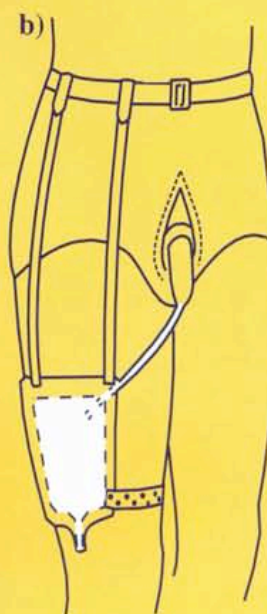
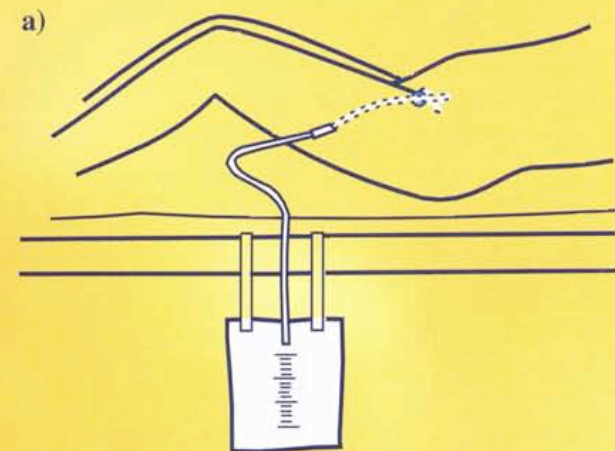
Po dohodě s lékařem je možné v individuálních případech cévku uzavřít speciální zátkou a po jejím uvolnění vypouštět obsah močového měchýře v pravidelných intervalech do odpadu.

Po každé manipulaci s cévkou či sběrným sáčkem nebo uzavírací zátkou je nutné si pečlivě umýt ruce mýdlem a teplou vodou, neboť hrozí **nebezpečí infekce**.

V případě výtoku z močové trubice, při vzestupu tělesné teploty nebo při bolestech v oblasti zevního genitálu či v podbříšku, podobně jako v případech, kdy cévkou přestane moč odcházet, ihned vyhledejte urologa (resp. lékaře)! Nikdy se nesnažte cévku sami

proplachovat, hrozí zavlečení nebezpečné infekce!

Kromě zavedení cévky močovou trubicí je někdy nutné moč z močového měchýře odvádět cévkou zavedenou **punkční technikou** přímo přes stěnu břišní a stěnu močového

Obr. 2. Umístění sběrného sáčku:

- a) ležící pacient
- b) chodící pacient